

INSTITUTIONEN FÖR PSYKOLOGI

Psykologisk empowerment och utseendefokusering som prediktorer av självobjektivering

Maria Lexner
Masteruppsats, VT 2009

Handledare: Maria Sandgren, Stockholms universitet

Abstract

Självobjektifiering, dvs. att individen har internaliserat ett yttre perspektiv på sin kropp, har samband med skam över den egna kroppen, negativ kroppsuppfattning samt lågt psykologiskt välbefinnande. Föreliggande studie syftade till att, med hjälp av självskattningsskalor, undersöka sambanden mellan självobjektifiering och kön, maskulinitet, femininitet, psykologisk empowerment samt utseedefokusering hos 200 universitetsstuderande kvinnor och män. Frågeställningen var huruvida psykologisk empowerment och utseedefokusering är bättre prediktorer av självobjektifiering än kön, maskulinitet och femininitet. Resultaten visade att maskulinitet och psykologisk empowerment var negativt korrelerade med självobjektifiering för kvinnor medan utseedefokusering och självobjektifiering var positivt korrelerat för kvinnor och män. Vidare visade en regressionsanalys att psykologisk empowerment och utseedefokusering förklarar omkring hälften av variansen i självobjektifiering samt predicerar självobjektifiering bättre än kön, maskulinitet och femininitet. Framtida studier föreslås ytterligare undersöka psykologisk empowerment som protektiv faktor för självobjektifiering hos män.

Nyckelord: Kroppsuppfattning, självobjektifiering, maskulinitet, femininitet, psykologisk empowerment, utseedefokusering

Innehållsförteckning

Inledning	4
Självobjektifiering.....	4
Maskulinitet och femininitet	5
<i>Maskulinitet, femininitet och kroppsuppfattning</i>	7
Psykologisk empowerment	8
<i>Psykologisk empowerment och kroppsuppfattning</i>	10
Utseendefokusering.....	10
<i>Utseendefokusering och kroppsuppfattning</i>	11
Syfte och hypoteser.....	11
Metod	12
Undersökningdeltagare	12
Material.....	13
Procedur.....	15
Resultat	15
Kvinnor och män.....	16
Maskulinitet och självobjektifiering	17
Femininitet och självobjektifiering	17
Psykologisk empowerment och självobjektifiering	17
Utseendefokusering och självobjektifiering.....	17
Predicering av självobjektifiering	18
Diskussion	19
Maskulinitet och självobjektifiering	19
Femininitet och självobjektifiering	20
Psykologisk empowerment och självobjektifiering	21
Utseendefokusering och självobjektifiering.....	21
Predicering av självobjektifiering	22
Begränsningar	22
Framtida studier	23
Referenser	24

Psykologisk empowerment och utseedefokusering som prediktorer av självobjektifiering

Maria Lexner

Kroppsuppfattning är ett mångfacetterat begrepp som syftar till att beskriva individens attityd till sin egen kropp, specifikt till kroppens utseende (Cash & Pruzinsky, 2002). Begreppet inkluderar en kognitiv, känslomässig och beteendemässig inställning till sin kropp. En negativ kroppsuppfattning har visat sig vara relaterat till flera negativa, både fysiska och mentala, konsekvenser för individen. Några av dessa är ätstörningar, fetma och body dysmorphic disorder men även depression, social ångest, nedsatt sexuell funktion, en låg självkänsla och ett lägre psykologiskt välbefinnande är relaterat till en negativ kroppsuppfattning (Cash & Pruzinsky, 2002; Grogan, 2008). Vidare är riskfyllda och delvis ohälsosamma beteenden som obalanserad kosthållning, plastikoperationer, konsumtion av anabola steroider (Grogan, 2008), bruk eller missbruk av tobak och alkohol (Granner, Black, & Abood, 2002) samt ett mer riskfyllt sexuellt beteende (Littleton, Breitkopf, & Berenson, 2005) relaterat till en negativ kroppsuppfattning.

Självobjektifiering

Kroppsuppfattning kan operationaliseras på flera olika sätt. Ett alternativ är att undersöka individens sätt att se på och uppleva sin egen kropp som ett objekt snarare än som ett subjekt (Fredrickson & Roberts, 1997). Enligt objektifieringsteorin medför den sociala konstruktionen av kroppen som ett objekt en risk för att individen kan känna sig kritiskt granskad av andra individer. Detta kan leda till att individen internaliserar ett yttre perspektiv på sin kropp och ser sin kropp från en betraktares perspektiv, snarare än från en subjektiv synvinkel. Individen gör det yttre perspektivet på sin kropp till sitt eget och ser därmed sig själv som ett objekt. McKinley och Hyde (1996) benämner denna upplevelse av den egna kroppen som ett objekt, Objectified Body Consciousness (OBC), eller självobjektifiering. Självobjektifieringen kan i sin tur leda till en vana att kritiskt granska, värdera samt i förlängningen korrigera sin kropp och sitt utseende (Fredrickson & Roberts, 1997). Individens perspektiv på sin kropp kommer då att handla om hur kroppen ser ut snarare än hur kroppen känns eller vad individen kan göra med sin kropp.

Om individen inte upplever sig leva upp till det internaliserade kroppsidealet kan det leda till psykologiska konsekvenser i form av skam för den egna kroppen

(Fredrickson & Roberts, 1997). Skam är inte endast negativa känslor relaterade till den egna kroppen och till det egna utseendet utan är representativa för individens självbild. Enligt objektifieringsteorin kan upplevelsen av självobjektifiering och skam över den egna kroppen och utseendet bli en så pass stor del av individens självbild och beteende att det leder till psykologiska konsekvenser i form av ökad ångest över sitt utseende, en minskad medvetenhet om individens inre psykologiska och mentala tillstånd samt en minskad förmåga att nå en så kallad nivå av motivation och engagemang i andra aktiviteter. Med tiden kan upplevelsen av självobjektifiering även bidra till mentala och fysiska hälsoproblem som ätstörningar, sexuella störningar samt depression.

Självobjektifiering innebär en självmedvetenhet utöver det normala. McKinley och Hyde (1996) visade att självmedvetenhet och självobjektifiering är relaterade men särskilda begrepp. Självobjektifiering fokuserar enbart på kropp och utseende medan självmedvetenhet representerar en bredare form av självuppfattning, självmedvetenhet och perception.

Vidare har självobjektifiering relaterats empiriskt till en skam över sin kropp samt andra negativa psykologiska konsekvenser för individen som negativ kroppsuppfattning (McKinley, 2006b), ätstörningar, ångest, nedstämdhet samt depression (Tiggemann & Kuring, 2004). Vidare har självobjektifiering relaterats till ett lågt subjektivt psykologiskt välbefinnande (McKinley, 2006b) samt låg självkänsla och en minskad tillfredsställelse med livet (Mercurio & Landry, 2008).

Det finns en skillnad mellan kvinnor och män i såväl kroppsuppfattning som i upplevelsen av självobjektifiering. Kvinnor rapporterar generellt en sämre kroppsuppfattning (Cash & Pruzinsky, 2002) samt en större upplevelse av självobjektifiering (McKinley, 2006a) i jämförelse med män. Utifrån ett antagande om att skillnaden mellan kvinnor och män i kroppsuppfattning och självobjektifiering inte är relaterat till det biologiska könet är det intressant att applicera ett genusperspektiv i form av personlighetsegenskaperna maskulinitet och femininitet på fenomenet.

Maskulinitet och femininitet

Personlighetsegenskaperna maskulinitet och femininitet är en av de tydligaste operationaliseringarna av genusroller. Genus syftar till att beskriva det socialt och kulturellt konstruerade könet och skilja det från de verkliga fysiska och mentala skillnader som är relaterade till den biologiska olikheten mellan män och kvinnor (Hirdman, 2003). Kön ses

som en biologisk förutsättning medan genus beskriver ett socialt och kulturellt system, i vilken individen socialiseras in i. Genusroller definieras vanligen som de roller i form av egenskaper, förmågor, intressen och andra karaktärsdrag vilka uteslutande eller med få undantag tillskrivs kvinnor eller män som grupp. Det innebär vanligen specifika förväntningar på personlighet, beteende och intressen hos individen utifrån dennes biologiska kön. Dessa förväntningar karaktäriseras av bland annat synen på maskulinitet och femininitet (Hirdman, 2003; Kite, 2004).

Synen på maskulinitet (Beynon, 2002) och femininitet (Chow, 1999) varierar över tid samt mellan olika kulturer och sammanhang. Generellt har synen på maskulinitet och femininitet blivit mer tillåtande. Män kan ikläda sig en stereotyp feminin roll eller en kvinna kan ikläda sig en stereotyp maskulin roll (Beynon, 2002). Det finns exempelvis en större acceptans för homosexualitet i relation till maskulinitet idag jämfört med för en eller två generationer sedan. Män har även större möjligheter att identifiera sig med olika roller som man, utanför den traditionella yrkesrollen, som fadersrollen eller rollen som partner. Connell (2005) definierar maskulinitet som en konfiguration av könsrelaterat beteende, vilket kan sägas innebära att maskulinitet definieras i empirin, det vill säga av hur män beter sig. Det innebär också att maskulinitet endast är meningsfull i relation till femininitet. Även Folkesson (2005) poängterar att eftersom gruppen män beter sig olika i tid och rum varierar synen på maskulinitet därefter.

Emellertid talar Connell (2005) om hegemonisk maskulinitet, en maskulinitet överordnad andra maskuliniteter. Samma hegemoniska form kan sägas finnas för femininitet (Choi, 2000; Ussher, 1997). Den hegemoniska maskuliniteten och den stereotyp maskulina individen kännetecknas av egenskaper och karaktärsdrag som inflytande, självsäkerhet, självständighet, kontroll och rationalitet medan den stereotyp feminina individen beskrivs utifrån egenskaper som känslomedvetenhet, omtänksamhet samt att vara omhändertagande (Kite, 2004; Williams & Best, 1990).

När Bem (1974) lanserade begreppet androgynitet introducerades synen på femininitet och maskulinitet som två oberoende egenskaper snarare än ett endimensionellt begrepp. Androgynitet syftar till att beskriva en blandning eller jämvikt av stereotyp feminina och maskulina karaktärsdrag hos individen. Denna syn på maskulinitet och femininitet utmanar även den traditionella uppfattningen att endast män kan vara maskulina och att endast kvinnor kan vara feminina, vilket gör att individen kan skapa sin genusidentitet oavsett biologiskt kön. I Bem Sex Role Inventory (Bem, 1974) klassificeras individen utifrån

femininitet och maskulinitet som två oberoende egenskaper samt utifrån stereotypt maskulina respektive feminina karaktärsdrag.

Med utgångspunkt i definitionen av maskulinitet och femininitet som kulturella fenomen samt att maskulinitet och femininitet skapas i praktiken, kan de två ytterligheterna ses som en uppsättning karaktäristika obundna till kön (Beynon, 2002). Både kvinnor och män kan således ikläda sig den maskulina genusrollen liksom den feminina genusrollen. Dock skiljer sig vanligen kvinnor och män åt i rapportering av femininitet och maskulinitet (Bem, 1974; Marongiu & Ekehammar, 1999). Kvinnor visar högre femininitet i jämförelse med män medan män visar högre maskulinitet i jämförelse med kvinnor.

Maskulinitet, femininitet och kroppsuppfattning

Enligt discrepancy theory (Steiner-Adair, 1986) utgör låg maskulinitet en riskfaktor för negativ kroppsuppfattning för kvinnor. Det är en konsekvens av att kvinnor ställs inför dubbla krav när det gäller att finna sin genusidentitet som vuxna kvinnor. De bör som kvinnor vara stereotypt feminina, omhändertagande, relationinriktade, känslomässiga och intuitiva, medan de även bör besitta mer socialt attraktiva, och stereotypt maskulina, egenskaper som självständighet och beslutsamhet. Att inte leva upp till de sociala förväntningarna på oberoende och rationalitet kan skapa en upplevelse av diskrepans hos individen. Andra teorier har definierat hög femininitet som en riskfaktor för negativ kroppsuppfattning (Boskind-Lodahl, 1976).

Det mest etablerade resultatet gällande maskulinitet, femininitet och kroppsuppfattning är ett positivt samband mellan maskulinitet och kroppsuppfattning. Låg maskulinitet har relaterats till sämre psykologiskt välbefinnande, i form av depression och ångest, hos män (O'Heron & Orlofsky, 1990) samt sämre kroppsuppfattning hos både kvinnor och män (Gillen & Lefkowitz, 2006). Individer med en hög grad av maskulinitet eller instrumentalism visade en mer positiv kroppsuppfattning, i jämförelse med individer vilka visar en låg grad av maskulinitet. Femininitet kunde inte relateras till kroppsuppfattning i samma studie.

Vidare fann Morrison, Morrison och Sager (2004) i en metastudie att homosexuella män generellt har en sämre kroppsuppfattning jämfört med heterosexuella män samt att homosexuella kvinnor generellt har en mer positiv kroppsuppfattning jämfört med heterosexuella kvinnor. En senare studie fann även att homosexuella män rapporterar en högre nivå av självobjektifiering i jämförelse med heterosexuella män (Kozak, Frankenhauser, &

Roberts, 2009). Hospers och Jansen (2005) jämförde homosexuella och heterosexuella män med avseende på maskulinitet och kroppsuppfattning. I båda grupperna av män var en lägre grad av maskulinitet relaterat till en mer negativ kroppsuppfattning. Homosexuella män visade även en signifikant lägre nivå av maskulinitet jämfört med heterosexuella män. Vidare visade Brown och Graham (2008) att homosexuella män, utöver en mer negativ kroppsuppfattning jämfört med heterosexuella män, visade en högre grad av femininitet. Dock var sambandet mellan maskulinitet och kroppsuppfattning lika för båda grupperna. Heterosexuella män med en hög grad av maskulinitet var mest positiva till sina kroppar medan homosexuella män med en låg grad av maskulinitet var minst nöjda med sina kroppar.

Psykologisk empowerment

Empowerment är ett vitt begrepp som beskriver den process genom vilken en individ, grupp eller organisation upplever sig ha kontroll över samt kompetens att hantera situationer som är av betydelse för dem (Rappaport, 1987). Psykologisk empowerment är ett något smalare koncept som innefattar individens upplevelse av personlig kompetens, personlig kontroll samt en strävan efter att ha en aktiv livshållning och en kritisk förståelse av sin sociala omgivning (Zimmerman, 1995). Empowermentbegreppet innefattar en analys av dessa processer på flera olika strukturella nivåer medan psykologisk empowerment rör sig på individnivå. Det senare inkluderar dock en medvetenhet om omgivningen hos individen utöver sin egen självperception. Psykologisk empowerment syftar till att beskriva en process hos individen där denne har förtroende för sig själv och sin kapacitet att nå uppsatta mål, men även en medvetenhet om resurser och hinder hos denne själv samt hos omgivningen, vilka påverkar möjligheten att nå dessa mål.

Vidare beskriver Zimmerman (1995) psykologisk empowerment som innehållande tre komponenter; en personlighetsmässig komponent, en relationsmässig komponent och en beteendemässig komponent. Den personlighetsmässiga komponenten refererar till individens självuppfattning och innefattar individens upplevelse av kontroll, kompetens och motivation att hantera specifika situationer samt även självkänsla, självförtroende och självtillit (Zimmermann, 1990). Den relationsmässiga komponenten beskriver individens förståelse för och uppfattning om sin omgivning samt kunskap om hur uppsatta mål kan förverkligas. Denna kunskap kan exempelvis innehålla förståelse för sociala normer och regler. Slutligen syftar den beteendemässiga komponenten till att beskriva individens aktiva beteenden för att utöva kontroll över sitt liv och sin situation. Det involverar

även individens copingstrategier och kognitiva förmågor i syfte att anpassa sig till förändringar.

Även Diener och Biswas-Diener (2005) definierar psykologisk empowerment som ett vitt koncept innehållande begreppen självkänsla, självförtroende och personlig kontroll men även en upplevd kompetens, kontroll och förmåga att påverka sin omgivning och agera i grupp. Vidare görs en skillnad mellan extern och intern psykologisk empowerment. Extern empowerment är relaterad till de yttre villkoren i en situation eller en händelse. Dessa påverkar individens möjlighet att läsa av situationen och inneha tillräckliga resurser för att kunna handla på ett så effektivt sätt som möjligt. Intern empowerment beskriver individens uppfattning om situationen och tillit till sin egen förmåga att bemästra den. Både inre och yttre psykologisk empowerment krävs för att individen ska uppleva den känsla av psykologisk empowerment som hänsyftas. Om individen ser vad som krävs i situationen och innehar tillräckliga resurser för att handla på ett effektivt sätt men saknar den inre motivationen att handla saknas inte psykologisk empowerment. Likaså om individen har viljan och tillit till sin förmåga att hantera situationen men saknar de praktiska möjligheterna att handla effektivt.

Denna breda definition av psykologisk empowerment skiljer begreppet från nära relaterade psykologiska koncept som självkänsla, självförtroende, upplevd kompetens och kontroll samt locus of control (Zimmerman, 1995). Självkänsla och självförtroende beskriver individens självuppfattning och innehåller inte nödvändigtvis individens uppfattning av sin omgivning (Bandura, 1978). Även upplevd personlig kompetens och kontroll är koncept vilka rör sig på den personlighetsmässiga analysnivån och inte nödvändigtvis inkluderar individens uppfattning av och samspel med sin omgivning (Zimmerman, 1995). Exempelvis kan individens upplevelse av kontroll över sin situation skilja sig från dennes verkliga förmåga att påverka situationen. Vidare syftar begreppet locus of control till att beskriva individens upplevelse av en inre respektive yttre kontroll över händelsen som påverkar denne (Rotter, 1990). En extern locus of control innebär att individen upplever att andra individer, yttre händelser eller slumpen styr signifikanta händelser. En intern locus of control innebär istället att individen ser sig själv och sina egna handlingar som orsak till hur dennes liv se ut. Locus of control rör sig likaså på en individmässig nivå även om vissa aspekter av omgivningen inkluderas i extern locus of control.

Psykologisk empowerment och kroppsuppfattning

Psykologisk empowerment som begrepp har främst applicerats inom arbets- och organisationspsykologi (Lashley, 2001; Sashkin, 2006) men även inom mental hälsa och psykologiskt välbefinnande. En upplevelse av psykologisk empowerment är relaterad till ett bättre subjektivt psykologiskt välbefinnande (Diener & Biswas-Diener, 2005). Psykologisk empowerment har även relaterats till en högre självkänsla samt till upplevelsen av ett större socialt stöd ifrån omgivningen hos patienter inom psykiatri (Rogers, Chamberlain, Ellison, & Crean, 1997). I ett svenskt sammanhang har psykologisk empowerment relaterats till en högre subjektiv livskvalité, ett större socialt nätverk och en högre psykosocial funktionsnivå hos individer med en psykisk sjukdom (Hansson & Björkman, 2005; Lundberg, Hansson, Wentz, & Björkman, 2008).

Psykologisk empowerment har även används i interventioner som syftar till att stärka unga flickors självkänsla, självförtroende och kroppsuppfattning (McVey, Lieberman, Voorberg, Wardrope, & Blackmore, 2003; Sjostrom & Steiner-Adair, 2005). Begreppet psykologisk empowerment har dock inte använts som variabel i utvärderingar av dessa interventioner, utan har snarare använts som inspiration till dess innehåll. Däremot har ett positivt samband mellan självkänsla, vilket är en viktig del av psykologisk empowerment, och kroppsuppfattning visats. I en nyligen gjord studie kunde dock psykologisk empowerment relateras till en positiv kroppsuppfattning hos unga kvinnor (Peterson, Grippo, & Tantleff-Dunn, 2008). Kvinnor med en hög upplevelse av psykologisk empowerment, både i form av yttre och inre faktorer, visade generellt en mer positiv kroppsuppfattning jämfört med kvinnor vilka rapporterade en lägre upplevelse av psykologisk empowerment.

Utseendefokusering

De beteenden, intressen eller aktiviteter, vilka ligger i linje med de traditionella genusrollerna kring maskulinitet och femininitet kan beskrivas som genustypiska beteenden, intressen eller aktiviteter. Ashmore (1990) definierade utseendefokuserade beteenden, yrkesval, fritidsintressen, icke-verbalt beteende samt beteende i relationer som genustypiska sfärer utöver maskulinitet och femininitet. Enligt Kite (2004) sträcker sig de traditionella manliga och kvinnliga genusrollerna till flera områden som exempelvis yrkesval, fritidsintressen eller beteende i relationer. Genustypiska beteenden, intressen och aktiviteter kan även undersökas utifrån vad kvinnor och män generellt intresserar sig för eller hur de beter sig.

Utseedefokusering beskriver individens kognitiva intresse för samt beteendemässiga engagemang samt investering i sitt utseende. Studier har funnit att kvinnor som grupp visar ett större intresse för och engagemang i sitt utseende jämfört med män (Cash & Pruzinsky, 2002; Cash, Morrow, Hrabosky, & Perry, 2004). Detta syns både i kognitiva och beteendemässiga aspekter. Kvinnor tänker mer på sitt utseende jämfört med män samt ägnar mer tid och energi åt sitt utseende jämfört med män. Kvinnor engagerar sig även, i större utsträckning än män, i beteenden som syftar till att förbättra sitt utseende eller behålla ett attraktivt utseende, som restriktivt ätande eller motion för att kontrollera eller förändra vikten eller kroppens utseende (McKinley, 2006a). Wagenbach (2003) jämförde homosexuella män samt homosexuella och heterosexuella kvinnor med avseende på utseendefokusering. Heterosexuella kvinnor och homosexuella män visade ett större intresse för samt investering i sitt utseende jämfört med homosexuella kvinnor (Grogan, Conner, & Smithson, 2006). Likaså visar homosexuella män generellt ett större intresse för utseende i jämförelse med heterosexuella män (Brown & Graham, 2008).

Utseendefokusering och kroppsuppfattning

En större kognitiv och beteendemässig investering i sitt utseende har funnits korrelera med en sämre kroppsuppfattning (Cash & Pruzinsky, 2002) samt en större upplevelse av självobjektifiering hos kvinnor (McKinley & Hyde, 1996). Likaledes har beteenden som syftar till att förbättra eller behålla ett attraktivt utseende, som restriktivt ätande och motion i syfte att kontrollera vikten eller att hålla diet i syfte att minska i vikt samband med en sämre kroppsuppfattning hos kvinnor och män (Cash & Pruzinsky, 2002) samt till självobjektifiering hos kvinnor (McKinley, 2006a). McKinley (1996) har visat att självobjektifiering och utseendefokusering är relaterade men särskilda koncept. Självobjektifiering beskriver individens perspektiv på sin kropp, dvs från vilken synvinkel individen ser sin kropp, medan utseendefokusering inkluderar fler kognitiva aspekter som individens värdering av betydelsen av utseende samt även beteendemässiga.

Syfte och hypoteser

Utifrån ovanstående teoretiska och empiriska bakgrund var förevarande studies övergripande syfte att undersöka en möjlig förklaring till varför kvinnor och män skiljer sig åt i självobjektifiering. Då skillnaden är tydlig mellan könen är det intressant att applicera ett genusperspektiv i form av personlighetsegenskaperna maskulinitet och femininitet på

fenomenet för att öka förståelsen för orsakerna till samt konsekvenserna av självobjektifiering. Empiriskt har maskulinitet och femininitet kunnat relateras till kroppsuppfattning generellt. Dess relation till självobjektifiering har dock inte undersökts. Denna studies specifika syfte var att utforska hur självobjektifiering kan relateras till maskulinitet och femininitet. Det andra syftet var att undersöka sambandet mellan koncepten psykologisk empowerment respektive utseendefokusering och självobjektifiering.

Följande hypoteser/frågeställningar har undersökts:

1. Maskulinitet och självobjektifiering korrelerar negativt
2. Femininitet och självobjektifiering korrelerar positivt
3. Psykologisk empowerment och självobjektifiering korrelerar negativt
4. Utseendefokusering och självobjektifiering korrelerar positivt
5. Är psykologisk empowerment och utseendefokusering bättre prediktorer för självobjektifiering jämfört med kön, maskulinitet och femininitet?

Metod

Undersökningdeltagare

Undersökningdeltagarna utgjordes av ett stickprov på 200 psykologistudenter (60 % kvinnor, 40 % män) vid Lunds och Stockholms Universitet. Åldern varierade mellan 19-39 år med en medelålder på 24.6 år (SD= 4.0). Body Mass Index (BMI), ett kroppsmasseindex baserat på relationen mellan individens längd och vikt, varierade mellan 15.8 och 35.5 i gruppen med ett medelvärde på 22.1 (SD= 3.0). Nära 90 % av deltagarna var födda i Sverige, drygt 10 % hade föräldrar som båda var födda i utomnordiska länder medan nära 20 % hade minst en förälder med utomnordiskt ursprung. Tjugo personer (10 %) betecknade sin sexualitet som homo- eller bisexuell. Etthundraelva (55.5 %) var singlar medan resterande 89 deltagare var särbo, sambo eller gift. Femtio (25 %) bor med föräldrar och 25 (12.5 %) med kompisar, som inneboende eller i kollektiv. Sexton (8 %) hade barn som bodde hemma.

Material

Bakgrundsvariabler: Undersökningsdeltagarna lämnade demografiska uppgifter som kön, ålder, sexualitet, civilstatus, boendesituation, födelseland samt uppgifter om föräldrars födelseland. De ombads även ange längd och vikt för uträkning av BMI.

Objectified Body Consciousness Scale (OBCS, McKinley & Hyde, 1996): OBCS mäter i vilken grad individen upplever en objektifiering av sin kropp. OBCS består av 24 påståenden vilka är jämt uppdelade i tre delskalor; *självobjektifiering*, skam och kontroll. I förevarande studie har endast delskalan självobjektifiering använts. Svartalternativen utgörs av Likert-skala där individen skattar sitt instämmande i påståendet från 1 (instämmer helt) till 7 (instämmer inte alls). Exempel på påståendet är ”Jag tänker mer på hur min kropp mår än på hur den ser ut”. Negativa påståenden reverseras så att en hög poäng på delskalorna indikerar en starkare upplevelse av ett utifrånperspektiv på sin kropp. Reliabiliteten i OBCS bedöms som god med cronbachs alfavärden på $\alpha = .76- .89$ i självobjektifieringsfaktorn. (McKinley, 1999, McKinley & Hyde, 1996). Även två veckors test-retest reliabilitet bedöms som god, $\alpha = .79$ i delskalan (McKinley & Hyde, 1996). Cronbachs alfa var i den aktuella studien $\alpha = .80$ i självobjektifieringsfaktorn.

Bem Sex Role Inventory (BSRI, Bem, 1974): BSRI är utformad för att mäta individens nivå av stereotypt genustypiska egenskaper i form av maskulinitet och femininitet. Orginalskalan består av 60 påståenden som beskriver olika personlighetsegenskaper. I denna studie har en förkortad version använts (Marongiu & Ekehammar, 1999), vilken utgörs av 12 påståenden i en femininitetsdimension och 12 påståenden i en maskulinitetsdimension. Exempel på påståenden i skalan är ”Jag är hjälpsam” eller ”Jag har lätt att förstå andra” för femininitet samt ”Jag har bra självförtroende” eller ”I ett förhållande är jag den dominanta parten”. Individen skattar sitt instämmande i påståendet på en skala från 1 (stämmer absolut inte) till 5 (stämmer absolut). En högre poäng i delskalan indikerar en högre nivå av maskulinitet respektive femininitet hos individen. Höga poäng i både delskalorna eller en jämn fördelning av maskulinitet och femininitet hos individen indikerar psykologisk androgynitet. I föreliggande studie har en svensk översättning av skalan använts (Marongiu & Ekehammar, 1999) där reliabiliteten har bedöms som god med cronbachs alfavärden på $\alpha = .79$ för femininitet och $\alpha = .85$ för maskulinitet. I den aktuella studien var cronbachs alfa $\alpha = .55$ för maskulinitetsfaktorn samt $\alpha = .86$ i femininitetsfaktorn.

Making Decisions scale (Rogers, Chamberlain, Ellison, & Crean, 1997):

Psykologisk empowerment skattades med hjälp av 28 påståenden uppdelade i fem faktorer. Syftet är att mäta flera aspekter av konstruktet. Delskalan self-efficacy/self-esteem mäter individens självkänsla och upplevelse av inre kontroll (t.ex. Jag har en positiv inställning till mig själv), power/powerlessness avser att skatta individens upplevelse av 'kontroll över personliga och samhällsliga beslut' (t.ex. De flesta motgångar i mitt liv har berott på otur), community activism and autonomy mäter individens uppfattning om huruvida individer kan gå samman för att skapa förändring samt engagemang i sådana aktiviteter (t.ex. Människor har mer makt om de förenar sig i grupp), righteous anger syftar till att skatta individens uppfattning om huruvida ilska kan användas i ett positivt syfte för att nå uppsatta mål (t.ex. Att bli arg för någonting hjälper aldrig) och slutligen optimism/control over the future vilken skattar individens syn på framtiden (t.ex. Människor begränsas bara av vad de tror möjligt). Individen skattar sitt instämmande i påståendet på en skala från 1 (instämmer helt) till 4 (instämmer inte alls). En hög poäng indikerar en starkare upplevelse av psykologisk empowerment samt av varje enskilt delkonstrukt. Skalan har visat tillfredsställande intern reliabilitet samt god begreppsvaliditet enligt Rogers och kolleger (1997). I förevarande studie har en svensk översättning av skalan använts (Hansson & Björkman, 2005) vilken har visat god intern reliabilitet i form av Cronbachs alfa på $\alpha = .84$ för hela skalan. Som mått på psykologisk empowerment används i denna studie individens samlade poäng på hela skalan, vilket gav ett cronbachs alfavärde på $\alpha = .76$.

Multidimensional Body-Self Relations Questionnaire (MSBRQ, Cash, 2000):

MSBRQ består av 69 påståenden uppdelade i 10 delskalor. I denna studie har delskalan appearance orientation används, vilken med hjälp av 12 påståenden mäter individens utseendefokusering, dvs. individens kognitiva samt beteendemässiga investering i sitt utseende. Den kognitiva aspekten skattar hur viktigt utseende är för individen samt vilken uppmärksamhet utseende ges medan den beteendemässiga aspekten avser att mäta i vilken grad individen investerar i sitt utseende samt ägnar sig åt beteenden som syftar till att förbättra eller upprätthålla ett attraktivt yttre. Exempel på påståenden är "Det är viktigt att jag alltid ser bra ut" i den kognitiva dimensionen och "Jag försöker alltid att förbättra mitt utseende" i den beteendemässiga dimensionen. Individen skattar sitt instämmande i påståendet på en skala från 1 (instämmer inte alls) till 5 (instämmer helt). En hög poäng indikerar att individen fäster stor vikt vid hur de ser ut, ge sitt utseende stor uppmärksamhet samt ägnar sig, i hög utsträckning, åt beteenden som fokuserar utseende. En individ med en

lägre poäng fäster mindre vikt vid sitt utseende och ägnar sig i mindre utsträckning åt utseendefokuserat beteende. Cash och kollegor (2000) har i normativa studier funnit god intern reliabilitet, $\alpha = .88$ för män och $\alpha = .85$ för kvinnor, samt god test-retest reliabilitet, $\alpha = .89$ för män respektive $\alpha = .90$ för kvinnor. Inför föreliggande studie har skalan översatts till svenska i samarbete mellan författaren och handledaren. Översättningen gav ett cronbachs alfavärde på $\alpha = .84$ för män respektive $\alpha = .85$ för män.

Procedur

Datansamlingen genomfördes på Institutionen för psykologi vid Lunds universitet samt på Psykologiska institutionerna vid Stockholms universitet. Vid Lunds universitet gav lärare tillträde till sina studenter och datansamlingen genomfördes under eller i anslutning till lektionstid. Vid Stockholms universitet fick dels undersökningsdeltagarna information om studien via mejl eller anslag i huset och genomförde sin medverkan när de fann det lämpligt, och dels genomfördes datansamling under lektionstid med tillstånd av lärare. Vid Stockholms universitet tilldelades undersökningsdeltagarna undersökningstid för sitt deltagande, vilket är ett kursobligatorium. Studiens deltagare informerades, både muntligt och skriftligt, om att de skulle få svara på frågor om hur de tycker, tänker, känner och beter sig i olika situationer. De medverkande informerades inte om studiens egentliga syfte men uppmanades att lämna sin mejladress för att få ta del av studiens resultat eller att ställa frågor efter sin medverkan. Vidare informerades deltagarna om frivilligheten i sitt deltagande samt om konfidentialiteten kring deras lämnade uppgifter. Undersökningsdeltagarnas medverkan tog i de flesta fall omkring 15 minuter.

Resultat

Föreliggande studies hypoteser var att maskulinitet respektive psykologisk empowerment korrelerar negativt med självobjektifiering medan femininitet och utseendefokusering kan relateras till självobjektifiering genom ett positivt samband. För att undersöka dessa hypoteser gjordes en Pearsons korrelationsanalys (ensidig) mellan samtliga variabler. För att undersöka skillnader mellan kvinnor och män genomfördes även *t*-test för oberoende mätningar. Slutligen utfördes en hierarkisk multipel regressionsanalys med självobjektifiering som beroende variabel och maskulinitet, femininitet, psykologisk empowerment samt utseendefokusering som oberoende variabler. En hierarkisk regressionsanalys valdes då studien

syftade till att delvis vara hypotesprövande (Tabachnick & Fidell, 2006). Hypoteser formulerades a priori och utifrån tidigare studiers resultat. Även de oberoende variablerna valdes utifrån tidigare studiers resultat samt utifrån studiens övergripande frågeställning. Femininitet användes som oberoende variabel trots att femininitet och självobjektifiering inte var signifikant relaterat i detta sample.

Variablerna självobjektifiering, maskulinitet, femininitet, utseendefokusering och psykologisk empowerment undersöktes beträffande normalfördelning, varians, multikollinariet, förekomst av outliers eller icke-linjäritet i sambanden enligt kriterier specificerade av Tabachnick och Fidell (2006). Ingen variabel bedömdes avvika från de statistiska förutsättningarna.

Kvinnor och män

Medelvärden och standardavvikelser för kvinnor och män i självobjektifiering, maskulinitet, femininitet, psykologisk empowerment samt utseendefokusering presenteras i tabell 1. För att undersöka en eventuell skillnad mellan kvinnor och män i samtliga variabler genomfördes *t*-test för oberoende mätningar. Det fanns en signifikant skillnad mellan kvinnor och män i självobjektifiering ($t= 3.02$, $df= 193$, $p<.01$), femininitet ($t= 3.92$, $df= 196$, $p<.001$) samt utseendefokusering ($t= 2.69$, $df= 198$, $p<.01$) men inte i maskulinitet ($t= -1.41$, $df= 197$, $p= .16$) eller psykologisk empowerment ($t= -.28$, $df= 193$, $p= .78$). Kvinnor rapporterar en högre nivå av självobjektifiering, femininitet respektive psykologisk empowerment i jämförelse med män. Effektstyrkor för signifikanta skillnader var $d= .39$ - $.57$.

Tabell 1 Medelvärden och standardavvikelser för kvinnor och män i samtliga variabler samt signifikansprövning och effektstyrka

Variabel	Kvinnor		Män		d
	M	SD	M	SD	
Självobjektifiering	4.47	1.05	4.02	.96	.45**
Maskulinitet	2.97	.45	3.07	.43	n.s.
Femininitet	4.07	.54	3.79	.44	.57***
Psykologisk empowerment	3.15	.29	3.16	.26	n.s.
Utseendefokusering	3.41	.64	3.15	.69	.39**

** $p<.01$ *** $p<.001$

Maskulinitet och självobjektifiering

En korrelationsanalys mellan självobjektifiering, maskulinitet, femininitet, psykologisk empowerment och utseendefokusering presenteras i tabell 2. Resultaten visar att sambandet mellan maskulinitet och självobjektifiering var signifikant för kvinnor ($r = -.30$, $p < .01$) men inte för män ($r = .15$, $p = .21$). Även för hela gruppen var relationen signifikant ($r = -.17$, $p < .05$). Kvinnor höga i maskulinitet rapporterar en lägre grad av självobjektifiering

Femininitet och självobjektifiering

Resultaten visar att att femininitet i förevarande studie inte är korrelerat med självobjektifiering, varken för kvinnor ($r = -.06$, $p = .99$) eller för män ($r = -.06$, $p = .59$).

Psykologisk empowerment och självobjektifiering

Vidare visar resultaten att psykologisk empowerment och självobjektifiering visar ett negativt samband för kvinnor ($r = -.33$, $p < .01$) men inte för män ($r = -.14$, $p = .23$). Även i hela gruppen var psykologisk empowerment signifikant och negativt korrelerat till självobjektifiering ($r = -.27$, $p < .01$). Kvinnor höga i psykologisk empowerment rapporterar en lägre grad av självobjektifiering jämfört med kvinnor låga i psykologisk empowerment.

Utseendefokusering och självobjektifiering

Slutligen visar resultatet ett positivt samband mellan utseendefokusering och självobjektifiering, både för kvinnor ($r = .65$, $p < .01$), för män ($r = .68$, $p < .01$), liksom i hela gruppen ($r = .67$, $p < .01$). Individer som investerar en högre nivå av engagemang och tid i sitt utseende, dvs. en hög grad av utseendefokusering, visade en större upplevelse av självobjektifiering av sin kropp jämfört med individer med en lägre nivå av utseendefokusering.

Tabell 2 Pearsons korrelationer för kvinnor, respektive män samt för hela samplet

			1	2	3	4
Kvinnor	1	Självobjektifiering				
	2	Maskulinitet	-.30**			
	3	Femininitet	-.06	.20*		
	4	Psykologisk empowerment	-.33**	.63**	.25**	
	5	Utseedefokusering	-.65**	-.05	.08	-.14
Män	1	Självobjektifiering				
	2	Maskulinitet	.15			
	3	Femininitet	-.06			
	4	Psykologisk empowerment	-.14	.42**	.27*	
	5	Utseedefokusering	.68**	.24*	.07	-.04
Hela samplet	1	Självobjektifiering				
	2	Maskulinitet	-.17*			
	3	Femininitet	.00	.14*		
	4	Psykologisk empowerment	-.27**	.55**	.24**	
	5	Utseedefokusering	.67**	.04	.12	-.07

* $p < .05$ ** $p < .01$

Predicering av självobjektifiering

Regressionsanalysen med självobjektifiering som beroende variabel och kön, maskulinitet, femininitet, psykologisk empowerment och utseedefokusering som oberoende variabler förklarade omkring hälften av variansen i självobjektifiering.

De oberoende variablerna lades till i tre steg. Steg ett inkluderade kön, steg två innehöll variablerna maskulinitet samt femininitet och slutligen lades psykologisk empowerment och utseedefokusering till i steg tre. Hela modellen med alla fem oberoende variabler inkluderade var signifikant, $F(5, 186) = 39.47$, $p < .001$, och förklarade 51,5 % av variansen i självobjektifiering (Adjusted $R^2 = .502$). De oberoende variablerna förklarar således tillsammans drygt hälften av variansen i självobjektifiering. Även modell ett, $F(3, 188) = 4.57$, $p < .01$, och två, $F(1, 190) = 8.97$, $p < .01$, var signifikanta men förklarade en mindre del av variansen i självobjektifiering, $R^2 = .045$ (Adjusted $R^2 = .040$) respektive $R^2 = .068$ (Adjusted $R^2 = .053$). I tabell 2 finns ostandardiserade och standardiserade regressionskoefficienter samt signifikansnivå för varje prediktor.

Tabell 3 Hierarkisk multipel regressionsanalys för predicering av självobjektifiering. Ostandardiserade och standardiserade regressionskoefficienter, signifikansnivå, R^2 , Adjusted R^2 samt R^2 och F för varje stegs unika bidrag till modellen.

Modell	Prediktor	B	SE B	β	R^2	R^2 (Adj.)	R^2 (Change)	F (Change)
1	Kön	-.45	.15	-.21**	.045	.040	.045	8.97**
2	Kön	-.44	.16	-.21**	.068	.053	.023	2.31
	Femininitet	-.07	.15	-.04				
	Maskulinitet	-.33	.17	-.14				
3	Kön	-.19	.12	-.09	.515	.502	.447	85.63***
	Femininitet	-.11	.11	-.05				
	Maskulinitet	-.23	.15	-.10				
	Utseendefokusering	1.01	.08	.66***				
	Psykologisk empowerment	-.55	.34	-.15*				

* $p < .05$ ** $p < .01$ *** $p < .001$

Diskussion

Förevarande studies övergripande syfte var att genom variablerna maskulinitet, femininitet, psykologisk empowerment och utseendefokusering undersöka en möjlig förklaring till varför kvinnor och män skiljer sig åt i upplevelsen av självobjektifiering. Detta gjordes mer specifikt genom att undersöka ovan nämnda variabelers relation till självobjektifiering varefter en hierarkisk multipel regressionsanalys med självobjektifiering som beroende variabel utfördes.

Maskulinitet och självobjektifiering

Hypotesen att maskulinitet korrelerar negativt med självobjektifiering bekräftades delvis då sambandet mellan maskulinitet och självobjektifiering var signifikant för kvinnor, men inte hos män. Resultatet kan tyda på att självobjektifiering som koncept och framför allt i relation till maskulinitet på ett bättre sätt fångar upplevelser som är unika för kvinnor som grupp. Då kvinnor generellt rapporterar en större upplevelse av självobjektifiering i jämförelse med män tycks begreppet maskulinitet kunna användas för att förstå denna skillnad mellan kvinnor och män. Resultatet ger stöd till discrepancy theory vilken ser maskulinitet som en protektiv faktor för negativ kroppsuppfattning.

Skillnaden i sambandet mellan maskulinitet och självobjektifiering kan även bero på studiens sample. Resultaten från den aktuella studien bekräftar litteraturen angående

nivåer av självobjektifiering hos kvinnor och män (Frederick, Forbes, Grigorian, & Jarcho, 2007; McKinley, 2006a) men däremot var skillnaden mellan kvinnor och män i maskulinitet mycket liten och inte signifikant, vilket motsäger tidigare studier (Bem, 1974). Det kan vara så att unga vuxna psykologistudenter utgör en unik grupp i termer av maskulinitet. Det är möjligt att kvinnliga psykologistudenter är mer maskulina medan manliga psykologistudenter är mindre maskulina i jämförelse med ett mer differentierat sample. Psykologi är även ett studieämne dominerat av kvinnor, vilket kan göra att de män som söker sig till institutionen utgör en unik grupp män.

Vidare kan resultatet tyda på att sambandet mellan maskulinitet och självobjektifiering skiljer sig ifrån sambandet mellan maskulinitet och kroppsuppfattning. Det kan finnas en skillnad i begreppens konstruktion och innehåll. Kroppsuppfattning ses som ett bredare koncept än självobjektifiering då kroppsuppfattning även inkluderar kognitiva och beteendemässiga aspekter. Självobjektifiering beskriver specifikt individens perspektiv på den egna kroppen. Möjligen har maskulinitet större betydelse för individens mer övergripande uppfattning om, tankar kring samt beteenden relaterade till den egna kroppen.

Femininitet och självobjektifiering

Hypotesen att femininitet korrelerar positivt med självobjektifiering fick inte stöd i den aktuella studien då samband mellan femininitet och självobjektifiering inte var signifikant, varken för kvinnor eller för män. Resultatet bekräftar tidigare litteratur (Gillen & Lefkowitz, 2006). Det kan dock vara riskabelt att dra slutsatsen att femininitet och självobjektifiering är orelaterat då femininitet tidigare har relaterats till ätstörningar, för vilken negativ kroppsuppfattning är en relevant riskfaktor (Lancelot & Kaslow, 1994). Otydligheten kan bero på olika definitioner och operationaliseringar av femininitet samt även av kroppsuppfattning och självobjektifiering.

Resultaten bekräftar vidare litteraturen (Bem, 1974) i skillnaden mellan kvinnor och män i femininitet. Det är intressant att jämföra skillnaden mellan heterosexuella kvinnor och män i självobjektifiering, maskulinitet och femininitet med skillnaden mellan homosexuella och heterosexuella män i samma variabler. Det tycks vara så att homosexuella män och heterosexuella kvinnor har något gemensamt i termer av upplevelsen av självobjektifiering, maskulinitet och femininitet. Detta resultat är ytterligare en anledning till att femininitet som relevant variabel för självobjektifiering och kroppsuppfattning inte bör uteslutas.

Psykologisk empowerment och självobjektifiering

Hypotesen att psykologisk empowerment korrelerar negativt med självobjektifiering kunde delvis bekräftas då sambandet mellan psykologisk empowerment och självobjektifiering var signifikant för kvinnor men inte för män. Liksom maskulinitet kan psykologisk empowerment ha en protektiv effekt för upplevelsen av självobjektifiering hos kvinnor.

Litteraturen visar ett samband mellan psykologisk empowerment och psykologisk välbefinnande respektive självkänsla för både kvinnor och män. Individer höga i psykologisk empowerment upplever även en högre nivå av psykologisk välbefinnande samt en högre självkänsla. Samband har vidare konstaterats mellan psykologisk välbefinnande respektive självkänsla och en minskad upplevelse av självobjektifiering. Att sambandet mellan psykologisk empowerment och självobjektifiering inte var signifikant för män i denna studie kan ha liknande orsaker som det uteblivna signifikanta sambandet mellan maskulinitet och självobjektifiering hos män. Sambandet har tidigare undersökts hos kvinnor (Peterson, Grippo, & Tantleff-Dunn, 2008). Det kan således vara så att självobjektifiering som begrepp och specifikt i relation till maskulinitet och psykologisk empowerment bättre beskriver upplevelser som är unika för kvinnor som grupp.

Vidare kan psykologisk empowerment, liksom maskulinitet, vara relaterad till självobjektifiering på ett annat sätt än till kroppsuppfattning. Detta med hänsyn till skillnaderna i begreppens innehåll som nämnt tidigare. Litteraturen har dock inte prövat sambandet mellan psykologisk empowerment och kroppsuppfattning för män i samma utsträckning sambandet mellan maskulinitet och kroppsuppfattning har undersökts för både kvinnor och män.

Utseendefokusering och självobjektifiering

Hypotesen att utseendefokusering korrelerar positivt med självobjektifiering kunde bekräftas då sambandet mellan utseendefokusering och självobjektifiering var signifikant för både kvinnor och män. Resultatet bekräftar tidigare litteratur (McKinley & Hyde, 1996).

Utseendefokusering bör således ses som en riskfaktor för självobjektifiering. Resultatet visar även en skillnad mellan kvinnor och män i utseendefokusering. Liksom i femininitet är det intressant att jämföra skillnaden mellan kvinnor och män med skillnaden mellan homosexuella och heterosexuella män i utseendefokusering. Kvinnor tycks fokusera sitt utseende i större utsträckning än heterosexuella män och homosexuella kvinnor vilket talar för

att homosexuella män och heterosexuella kvinnor har något gemensamt i upplevelsen av utseendefokusering.

Predicering av självobjektifiering

Frågeställningen om huruvida psykologisk empowerment och utseendefokusering är bättre prediktorer av självobjektifiering än kön, maskulinitet och femininitet kunde besvaras med resultat från regressionsanalysen. Hela regressionsmodellen med alla fem oberoende variabler inkluderade var signifikant och förklarade 51,5 % av variansen i självobjektifiering, vilket innebär att de oberoende variablerna tillsammans förklarar drygt hälften av variansen i självobjektifiering. Det får sägas vara en stor del förklarad varians. Kön som ensam variabel i steg ett förklarade 4,5 % av variansen i självobjektifiering. Variablerna maskulinitet och femininitet i steg två förklarade endast 2,3 % unik varians, vilket inte var signifikant. När psykologisk empowerment och utseendefokusering lades till i steg tre var kön som prediktor inte längre signifikant. Sammantaget kan modellen sägas beskriva psykologisk empowerment och utseendefokusering som bättre prediktorer av självobjektifiering i jämförelse med kön, maskulinitet och femininitet.

Begränsningar

Det finns ett par begränsningar i förevarande studie, vilka måste tas i beaktande vid tolkning av dess resultat. Det homogena samplet försämrar den externa validiteten. Samplet utgörs av unga vuxna universitetsstudenter. Det innebär att undersökningsdeltagarnas bakgrund inte är så differentierad som vore önskvärt. Generalisering kan göras till andra unga vuxna kvinnor och män, med fördel andra universitetsstudenter. **Begränsningen gäller även vid generalisering till andra kulturer. Självobjektifiering som koncept har främst undersökts i individualistiska västerländska kulturer.**

En andra begränsning är den icke-experimentella designen vilket gör att en tredje variabel eller flera andra variabler kan orsaka eller moderera funna samband. Det är inte heller möjligt att tala om riktning på sambanden. Exempelvis kan en större upplevelse av självobjektifiering göra att individen identifierar sig med icke-maskulina personlighetsegenskaper eller karaktärsdrag, alternativt utvecklar ett större intresse för och engagemang i sitt utseende. En alternativ kausalitet kan vara att individer med vissa specifikt icke-maskulina personlighetsegenskaper med större sannolikhet utvecklar en starkare upplevelse av självobjektifiering.

Vidare kan den låga interna reliabiliteten i maskulinitetsskalan ha inflytande över det uteblivna sambandet mellan maskulinitet och självobjektifiering för män. Även empowerment skalan har bristande reliabilitet då den till största delen har använts i kliniska sample tidigare. Dock var reliabiliteten tillfredsställande i förevarande studie. Slutligen bör signifikanta resultat på .05 nivå tolkas med försiktighet med hänsyn till det relativt stora antalet signifikansprövningar.

Framtida studier

Framtida studier bör vidare undersöka sambanden mellan maskulinitet respektive psykologisk empowerment och självobjektifiering hos män. Detta för att bekräfta eller utesluta att självobjektifiering är ett begrepp som bäst beskriver upplevelser unika för kvinnor. Det är av stor vikt att utveckla förståelsen för självobjektifiering, dess konsekvenser och riskfaktorer. I ett preventivt syfte kan psykologisk empowerment vara ett betydelsefullt verktyg. Inte minst för att empiriskt bekräfta de interventionsprogram som redan finns i syfte att förbättra unga flickors negativa kroppsuppfattning och självobjektifiering.

Referenser

- Ashmore, R. D. (1990). Sex, gender and the individual. i L. A. Pervin, *Handbook of personality theory and research* (ss. 486-526). New York: Guilford.
- Bandura, A. (1978). Self-efficacy: Toward a unifying theory of behavioral change. *Advances in Behaviour Research and Therapy*, 13, 694-701.
- Bem, S. L. (1974). The measurement of psychological androgyny. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 42, 155-162.
- Beynon, J. (2002). *Masculinities and culture*. Buckingham: Open University Press.
- Boskind-Lodahl, M. (1976). Cinderella's stepsisters: A feminist perspective on anorexia nervosa and bulimia. *Signs*, 2, 342-355.
- Brown, J., & Graham, D. (2008). Body satisfaction in gym-active males: An exploration of sexuality, gender, and narcissism. *Sex Roles*, 59, 94-106.
- Cash, T. F. (2000). The multidimensional body-self relations questionnaire and user's manual.
- Cash, T. F., & Pruzinsky, T. (2002). *Body image: A handbook of theory, research and clinical practice*. New York, NY: Guilford.
- Cash, T. F., Morrow, J. A., Hrabosky, J. I., & Perry, A. A. (2004). How has body image changed? A cross-sectional investigation of college women and men from 1983 to 2001. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 72, 1081-1089.
- Choi, P. Y. (2000). *Femininity and the physically active woman*. London: Routledge.
- Chow, R. (1999). When whiteness feminizes...: Some consequences of a supplementary logic. *Differences*, 11, 137-168.
- Connell, R. W. (2005). *Masculinities*. Cambridge: Polity Press.
- Diener, E., & Biswas-Diener, R. (2005). Psychological empowerment and subjective well-being. i D. Narayan-Parker, & D. Narayan, *Measuring empowerment: Cross-disciplinary perspectives* (ss. 125-140). Washington, DC: World Bank Publications.
- Folkesson, P. (2005). *Katastrofer och män: Explorativa undresökningar av ett komplext förhållande*. Göteborg: Institutionen för socialt arbete, Göteborgs universitet.
- Frederick, D. A., Forbes, G. B., Grigorian, K. E., & Jarcho, J. M. (2007). The UCLA body projekt 1: Gender and ethnic differences in self-objectification and body satisfaction among 2.206 undergraduates. *Sex Roles*, 57, 317-327.
- Fredrickson, B. L., & Roberts, T. (1997). Objectification theory: Towards understanding women's lived experiences and mental health risks. *Psychology of Women Quarterly*, 21, 173-206.
- Gillen, M. M., & Lefkowitz, E. S. (2006). Gender role development and body image among male and female first year college students. *Sex Roles*, 55, 25-37.

- Granner, M. L., Black, D. R., & Abood, D. A. (2002). Levels of cigarette and alcohol use related to eating-disorder attitudes. *American Journal of Health Behavior* , 26, 43-55.
- Grogan, S. (2008). *Body image: Understanding body dissatisfaction in men, women and children*. London: Routledge.
- Grogan, S., Conner, M., & Smithson, H. (2006). Sexuality and exercise motivations: Are gay men and heterosexual women most likely to be motivated by concern about weight and appearance? *Sex Roles* , 55, 567-572.
- Hansson, L., & Björkman, T. (2005). Empowerment in people with mental illness: Reliability and validity of the Swedish version of an empowerment scale. *Scandinavian Journal of Caring Science* , 19, 32-38.
- Hirdman, Y. (2003). *Genus: om det stabila föränderliga former*. Malmö: Liber.
- Hospers, H. J., & Jansen, A. (2005). Why homosexuality is a risk factor for eating disorders in males. *Journal of Social and Clinical Psychology* , 24, 1188-1201.
- Kite, M. E. (2004). Changing times, changing gender roles: Who do we want women and men to be? i R. K. Unger, *Handbook of the psychology of women and gender* (ss. 215-227). New York: John Wileys and Sons.
- Kozak, M., Frankenhauser, H., & Roberts, T.-A. (2009). Objects of desire: Objectification as a function of male sexual orientation. *Psychology of Men and Masculinity* , 10, 225-230.
- Lancelot, C., & Kaslow, N. J. (1994). Sex role orientation and disordered eating in women: A review. *Clinical psychology Review* , 14, 139-157.
- Lashley, C. (2001). *Empowerment : HR strategies for service excellence* . Oxford: Butterworth-Heinemann.
- Littleton, H., Breitkopf, C. R., & Berenson, A. (2005). Body image and risky sexual behaviors: An investigation in a tri-ethnic sample. *Body Image* , 2, 193-198.
- Lundberg, B., Hansson, L., Wentz, E., & Björkman, T. (2008). Stigma, discrimination, empowerment and social networks: A preliminary investigation of their influence on subjective quality of life in a Swedish sample. *international Journal of Social Psychiatry* , 54, 47-55.
- Marongiu, S., & Ekehammar, B. (1999). Internal and external influences on women's and men's entry into management. *Journal of Managerial Psychology* , 14, 421-433.
- McKinley, N. M. (2006a). Longitudinal gender differences in objectified body consciousness and weight-related attitudes and behaviours: Cultural and developmental contexts in the transition from college. *Sex Roles* , 54, 159-173.
- McKinley, N. M. (2006b). The development and cultural contexts of objectified body consciousness: A longitudinal analysis of two cohorts of women. *Developmental Psychology* , 42, 679-687.
- McKinley, N. M. (1999). Women and objectified body consciousness: Mothers' and daughters' body experience in cultural, developmental and familial context. *Developmental Psychology* , 35, 760-769.
- McKinley, N. M., & Hyde, J. S. (1996). The objectified body consciousness scale: Development and validation. *Psychology of Women Quarterly* , 20, 181-215.
- McVey, G. L., Lieberman, M., Voorberg, N., Wardrope, D., & Blackmore, E. (2003). School-based peer support groups: A new approach to the prevention of disordered eating. *Eating Disorders* , 11, 169-185.

- Mercurio, A. E., & Landry, L. J. (2008). Self-objectification and well-being: The impact of self-objectification on women's overall sense of self-worth and life satisfaction. *Sex Roles* , 58, 458-466.
- Morrison, M. A., Morrison, T. G., & Sager, C.-L. (2004). Does body satisfaction differ between gay men and lesbian women and heterosexuala men and women? A meta-analytic review. *Body Image* , 1, 127-138.
- O'Heron, C. A., & Orlofsky, J. L. (1990). Stereotypic and non-stereotypic sex role trait and behavior orientations, gender identity, and psychological adjustment. *Journal of Personality and Social psychology* , 58, 134-143.
- Peterson, R. D., Grippo, K. P., & Tantleff-Dunn, S. (2008). Empowerment and powerlessness: A closer look at the relationship between feminism, body image and eating disturbance. *Sex Roles* , 58, 639-648.
- Rappaport, J. (1987). Terms of empowerment/exemplars of prevention: Towards a theory for community psychology. *American Journal of Community Psychology* , 15, 121-148.
- Rogers, E. S., Chamberlain, J., Ellison, M. L., & Crean, T. (1997). A consumer-constructed scale to measure empowerment among users of mental health services. *Psychiatric Services* , 48, 1042-1047.
- Rotter, J. B. (1990). Internal versus external control of reinforcement: A case history of a variable. *American Psychologist* , 45, 489-493.
- Sashkin, M. G. (2006). *Leadership that matters*. San Francisco, CA: Berrett-Koehler Publishers.
- Sjostrom, L., & Steiner-Adair, C. (2005). Full of ourselves: A wellness program to advance girl power, health and leadership: An eating disorder prevention that works. *Journal of Nutrition Education and Behavior* , 37, 141-144.
- Steiner-Adair, C. (1986). The body politic: Normal female adolescent development and the development of eating disorder. *Journal of the American Academy of Psychoanalysis* , 14, 95-114.
- Tabachnick, B. G., & Fidell, L. S. (2006). *Using multivariate statistics*. New York: Pearson Education.
- Tiggemann, M., & Kuring, J. K. (2004). The role of body objectification in disordered eating and depressed mood. *British Journal of Clinical Psychology* , 43, 299-311.
- Ussher, J. M. (1997). *Fantasies of femininity: Reframing the boundaries of sex*. New Brunswick, NJ: Rutgers University Press.
- Wagenbach, P. (2003). Lesbian Body Image and Eating Issues. *Journal of Psychology & Human Sexuality* , 15, 205-227.
- Williams, J. E., & Best, D. L. (1990). *Measuring sex stereotypes: A multination study*. Newbury Parx, CA: Sage.
- Zimmerman, M. A. (1995). Psychological empowerment: Issues and illustrations. *American Journal of Community Psychology* , 23, 581-599.
- Zimmermann, M. A. (1990). Taking aim on empowerment research: On the distinction between psychological and individual conceptions. *American Journal of Community Psychology* , 18, 169-177.